

Joodse onderduikers bij Bastiaan Baars in Utrecht

In de familie was er altijd een verhaal over joodse onderduikers in het pakhuis of kantoor van Bastiaan Baars aan de Weerdsingel WZ 8, te Utrecht. Details wist niemand of men praatte er niet over. In het familieboek "De familie Baars uit Oud-Beijerland" komt de volgende tekst voor (blz. 195):

In de tweede wereldoorlog was Bastiaan hoofd voedselvoorziening voor de stad en de provincie Utrecht namens de V.B.N.A. (Vereniging tot Behartiging van de Nederlandse Aardappelhandel). De ondergrondse strijdkrachten konden op zijn volle steun en medewerking rekenen. De pakhuizen werden wapenarsenalen, joden waren in kantoorgebouwen ondergedoken. Huiszoekingen konden dan ook niet uitblijven, waarbij zoon Hendrik onder de keldertrap zijn schuilplaats betrok, knechts zich in Maltatonnen verborgen en joden in de dakgoten lagen.

De tekst stamt vermoedelijk van een van de dochters, waarschijnlijk nogal aangedikt, maar wel spannend.

Laatst nam iemand contact met me op, die het betreffende adres in Utrecht op mijn homepage had gezien en wat inlichtingen wilde hebben. Hij zocht uit wat er in de oorlog daar met Joodse onderduikers gebeurd was en gaf me alle protocollen die op het geval betrekking hadden. Op grond hiervan kan ik het gebeurde als volgt samenvatten.

De werkelijke toedracht

Bastiaan Baars had niet alleen zijn woonhuis en pakhuis op Weerdsingel WZ 8, maar ook een kantoor voor de V.B.N.A. op nummer 10. Boven het kantoor woonde mevrouw Truus van Deelen, een weduwe die een baan had bij Bastiaan Baars als huisbewaarster voor zijn kantoor en pakhuis. Haar woning had een zolder, waar met toestemming van Bastiaan Baars Joodse onderduikers werden ondergebracht. En wel een echtpaar van Creveld, en een echtpaar Beesemer.

Truus van Deelen had een dochter Mary, die bij haar in huis woonde. Zij raakte bevriend met een SS'er, die ze ook wel mee naar huis nam. De Joden moesten dan uiteraard op zolder blijven. Mary heeft kennelijk tegen collega's op kantoor of tegen haar vriend haar mond voorbijgepraat, waardoor bekend werd dat er onderduikers in huis waren. In december 1943 kwamen er vier Hollandsche rechercheurs, die de Joden arresteerden. Ze troffen beneden Baars op zijn kantoor maar verdwenen onmiddellijk naar boven; ze wisten kennelijk waar de schuilplaats was. Mevrouw van Deelen werd eveneens meegenomen maar al spoedig vrijgelaten. Op aanraden van haar dochter tekende ze een verklaring dat ze zelf de joden had aangegeven, waarmee haar het concentratiekamp bespaard bleef.

Simon en Jet van Creveld (foto) zijn via Westerbork weggevoerd naar Auschwitz waar ze in januari 1944 zijn vermoord. Ze werden 34 en 30 jaar oud. Het echtpaar Beesemer daarentegen heeft door ontsnapping uit Westerbork de oorlog overleefd.